

Euroopan tietosuojavaltuutetun huomautuksia Euroopan parlamentin ja neuvoston ehdotuksesta direktiiviksi liikenneturvallisuuteen liittyviä liikenneerikkomuksia koskevan rajat ylittävän tietojenvaihdon helpottamisesta

Heinäkuussa 2014 komissio kuuli tietosuojavaltuutettua asetuksen N:o 45/2001 28 artiklan 2 kohdan mukaisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston ehdotuksesta direktiiviksi liikenneturvallisuuteen liittyviä liikenneerikkomuksia koskevan rajat ylittävän tietojenvaihdon helpottamisesta (jäljempänä "ehdotus")¹.

Ehdotus korvaa Euroopan parlamentin ja neuvoston 25. lokakuuta 2011 antaman direktiivin 2011/82/EU, jonka Euroopan unionin tuomioistuin kumosi virheellisen oikeusperustan takia.² Tuomioistuin katsoi, että koska direktiivin tarkoitus ja sisältö liittyivät liikenneturvallisuuden parantamiseen, poliisiyhteistyötä koskevan SEUT 87 artiklan 2 kohta ei tarjonnut pätevää oikeusperustaa direktiiville. Kyseisen ehdotuksen onkin tarkoitus panna toimenpide täytäntöön asianmukaisella oikeusperustalla, joka on liikennettä koskeva SEUT 91 artikla.

I. YLEISIÄ HUOMAUTUKSIA

On hyvä, että Euroopan tietosuojavaltuutettua kuullaan tässä vaiheessa ja että asia mainitaan ehdotuksen johdanto-osassa.³

Ehdotus on lähes identtinen kumotun direktiivin kanssa lukuun ottamatta oikeudellisia muutoksia, jotka oli tehtävä oikeusperustan korjaamiseksi. Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi vuonna 2008 lausunnon alkuperäisestä ehdotuksesta direktiiviksi liikenneturvallisuuteen liittyvän rajat ylittävän lainvalvonnan helpottamisesta⁴. Osa mutta ei kaikkia tuolloin annetuista suosituksista otettiin huomioon direktiivin lopullisessa tekstissä, joka hyväksyttiin 25. lokakuuta 2011. Koska tämä ehdotus on lähes identtinen kumotun direktiivin kanssa, tietosuojavaltuutettu katsoo, että hänen vuoden 2008 lausunnossa esittämänsä suositukset pätevät edelleen.

Tietosuojavaltuutettu panee tässä yhteydessä tyytyväisenä merkille, että ehdotuksen johdanto-osan 14, 19, 20, 21, 22 ja 23 kappale heijastavat hänen lausunnossaan esitettyjä suosituksia ja että 7 artikla on omistettu tietosuojalle.

II. SOVELLETTAVA TIETOSUOJALAINSÄÄDÄNTÖ

On hyvä, että ehdotuksen johdanto-osan 23 kappaleessa on viitattu EU:n perusoikeuskirjassa tunnustettuihin perusoikeuksiin ja -periaatteisiin, mukaan lukien perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistetut oikeudet, jotka koskevat yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa.

¹ COM(2014) 476 final.

² Asia C-43/12, komissio vs. Euroopan parlamentti ja neuvosto, tuomio 6.5.2014.

³ Johdanto-osan 27 kappale.

⁴ Euroopan tietosuojavaltuutetun 8. toukokuuta 2008 antama lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi rajatylittävän lainvalvonnan helpottamisesta liikenneturvallisuuden alalla.

On myös hyvä, että saman kohdan nojalla direktiivi on pantava täytäntöön näiden oikeuksien ja periaatteiden mukaisesti. Kaikessa ehdotuksen puitteissa tapahtuvassa henkilötietojen käsittelyssä on noudatettava perusoikeuskirjan 8 artiklassa vahvistettuja keskeisiä vaatimuksia, joihin kuuluu (i) oikeus siihen, että tietoja käsitellään asianmukaisesti, tiettyä tarkoitusta varten ja oikeuttavan perusteen nojalla, (ii) oikeus tutustua omiin tietoihin ja saada ne oikaistuksi ja (iii) riippumattoman viranomaisen suorittama valvonta. Perusoikeuskirjan 8 artiklassa esitetyt periaatteita on tarkennettu EU:n tietosuojaa koskevassa johdetussa oikeudessa.

Tältä osin tietosuojavaltautettu panee merkille, että ehdotuksen johdanto-osan 21 kappaleessa ja 7 artiklassa viitataan direktiivin 95/46/EY soveltamiseen tietojen käsittelyssä ja jäsenvaltioiden välisessä tietojenvaihdossa. Ehdotus eroaa tältä osin kumotusta direktiivistä, jossa viitattiin poliisiyhteistyöhön liittyvän oikeusperustan kannalta neuvoston puitepäättöksen 2008/977/YOS sovellettavuuteen, mitä tulee tietojenvaihdon suojaamiseen direktiivin puitteissa. Viittausta sovellettavaan tietosuojalainsäädäntöön on ymmärrettävästi muutettu ehdotuksen oikeusperustaan tehdyn muutoksen johdosta.

Tietosuojavaltautettu pitää hyvänä 7 artiklan mainintaa direktiivin 95/46/EY sovellettavuudesta. Tässä yhteydessä on syytä huomata, että ehdotuksessa ennakoidut käsittelytoimet kuuluisivat normaalisti direktiivin 95/46/EY soveltamisalaan, lukuun ottamatta niitä, joihin kenties sovelletaan erityisiä sääntöjä, kuten Prüm-päätöksiä 2008/615/YOS ja 2008/616/YOS ja neuvoston puitepäättöä 2008/977/YOS.⁵ Ehdotuksen 7 artiklassa esitetty viittaus direktiiviin 95/46/EY on kuitenkin asianmukainen ja kaikissa ehdotuksen alaisissa käsittelytoimissa tulisi noudattaa perustamissopimuksen 8 artiklan mukaisia velvollisuuksia, joiden tulkinnassa on otettava huomioon yksityiskohtaisemmat säännöt, erityisesti ne, joista on säädetty direktiivissä 95/46/EY.

Tässä yhteydessä tietosuojavaltautettu on myös tyytyväinen siihen, että 7 artiklan 2 ja 3 kohdassa nimenomaisesti vaaditaan jäsenvaltioita varmistamaan, että henkilöille tiedotetaan asianmukaisesti tiedoista, jotka heistä on toimitettu (mukaan lukien pyynnön päivämäärä ja rikkomuksen tehneen valtion toimivaltainen viranomainen), että tietojen säilyttämiselle vahvistetaan aikaraja ja että tiedot oikaistaan tai poistetaan tai niiden käyttö kielletään tietyn ajan jälkeen asiaa koskevan direktiivin 95/46/EY säännösten mukaisesti.

III. ERITYISET HUOMAUTUKSET

Ehdotuksen kattamien rikkomusten osalta tietosuojavaltautettu panee merkille, että rikkomuksia, joita tietojenvaihto koskee, on nyt neljä enemmän kuin aiemmin.⁶ Tietosuojavaltautettu on selvillä siitä, että kyseiset rikkomukset lisättiin tekstiin jo lainsäädäntömenettelyn ja direktiivin 2011/82/EU hyväksyntää edeltäneiden neuvottelujen aikana. Tietosuojavaltautettu kuitenkin suosittelee lisäämään johdanto-osaan perustelun tarpeelle sisällyttää kyseiset rikkomukset ehdotuksen soveltamisalaan, sillä kyseisen tietojen sisällyttäminen johtaa useampien henkilöiden henkilötietojen käsittelyyn, ja vaikuttaa siltä, ettei vaikutusten arviointia ole tältä osin tehty.

Tehty Brysselissä 3. lokakuuta 2014

Peter HUSTINX
Euroopan tietosuojavaltautettu

⁵ Tämä riippuu toimivaltaisesta viranomaisesta (hallinnollinen elin vs. poliisi- ja oikeusviranomaiset) ja käsiteltävien tietojen luonteesta.

⁶ Ks. ehdotuksen soveltamisalaa koskeva 2 artikla.